

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 32Csp/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123246682
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Benčová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:6123246682.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Lenkou Benčovou v spore žalobcu Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, právne zastúpeného Bobák, Bollová a spol., s.r.o., Dr. VI. Clementisa 10, 821 02 Bratislava, IČO: 35 855 673, proti žalovanému A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. X, E., o zaplatenie 478,55 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 168,05 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 06.03.2022 do zaplatenia a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietť.

III. Žalovanému náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznávať.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenu Okresnému súdu Banská Bystrica sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia 478,55 eur s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 06.03.2022 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. V žalobe tvrdil, že so žalovaným uzatvoril zmluvu, v zmysle ktorej vypožičal žalovanému SIM kartu s telefónnym číslom uvedeným v zmluve. Žalovaný riadne a včas nezaplatil cenu za poskytnuté služby spolu vo výške 110,69 eur, čím porušil zmluvné povinnosti. Žalobca zároveň uzatvoril so žalovaným splátkovú zmluvu, v ktorej sa zaviazal uhradiť v 24 mesačných splátkach zvyšnú časť kúpnej ceny za telekomunikačné zariadenie. Žalovaný neuhrádzal mesačné splátky za zvyšnú časť kúpnej ceny za zariadenie, čím porušil zmluvné povinnosti a žalobca mu zosplatnil aj zvyšné neuhradené splátky spolu v sume 57,36 eur. Žalobca si zároveň uplatnil zmluvnú pokutu vo výške 310,50 eur, ktorá bola vypočítaná v závislosti od toho, koľko celých mesiacov uplynulo od uzatvorenia dodatku k zmluve do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti žalovaným.

3. Žalobca ako dôkazy označil: zmluvu o poskytovaní verejných služieb zo dňa 11.10.2021, dodatok k zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 11.10.2021, dohodu o splátkach zo dňa 11.10.2021, faktúru č. 5645182768, faktúru č. 5649841917, pokus o pokonávku zo dňa 24.01.2022 a výzvu na zaplatenie dlhu pred podaním žaloby zo dňa 09.01.2023.

4. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 06.03.2023 platobný rozkaz sp. zn. 12Up/299/2023, ktorý sa nepodarilo doručiť žalovanému do vlastných rúk. Žalobca podal včas návrh na pokračovanie v konaní, preto sa platobný rozkaz v zmysle § 10 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní zrušil. Vec bola dňa 13.06.2023 postúpená Okresnému súdu Prešov.

5. Súd doručoval žalobu spolu s prílohami žalovanému na známu adresu, ale bezúspešne, pretože žalovaný si zásielku neprevzal. Z tohto dôvodu súd postupoval podľa § 116 ods. 2 CSP a zverejnil oznámenie o podanej žalobe na svojej webovej stránke a úradnej tabuli súdu dňa 06.02.2024. Uplynutím 15 dní nastala fikcia o doručení žaloby žalovanému. Všetky ďalšie písomnosti súd mu už doručuje na

adresu podľa § 116 ods. 1 písm. a) CSP, teda na adresu, ktorú má evidovanú v registri obyvateľov, čo vyplýva z § 116 ods. 3 CSP.

6. Podľa § 297 písm. b) CSP, pojednávanie v spotrebiteľských sporoch nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1000 eur.

7. Podľa § 219 ods. 3 CSP, vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

8. Vzhľadom k tomu, že v tomto prípade bolo predmetom sporu zaplatenie sumy 478,55 eura s príslušenstvom, išlo o otázku jednoduchého právneho posúdenia a skutkové tvrdenia strán neboli sporné, súd na prejednanie sporu v súlade s § 297 písm. b) CSP nenariadil pojednávanie a v zmysle § 219 ods. 3 CSP rozsudok verejne vyhlásil dňa 17.05.2024 o 12:45 hod. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu a webovej stránke súdu od 12.04.2024.

9. Strany sa na verejné vyhlásenie rozsudku nedostavili. Súd sa vo veci oboznámil so spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav veci:

10. Dňa 11.10.2021 strany sporu uzatvorili zmluvu o poskytovaní verejných služieb č. A18162948, na základe ktorej bola žalovanému poskytnutá SIM karta s prideleným telefónnym číslom XXXXXXXXXXXX, pričom žalobca sa zaviazal poskytovať žalovanému elektronické služby prostredníctvom zvoleného programu (Go 30 eur) a žalovaný sa zaviazal uhrádzať ceny služieb podľa cenníka.

11. Dňa 11.10.2021 strany uzatvorili tiež Dodatok k zmluve o poskytovaní verejných služieb č. A 18162948, predmetom ktorého bola okrem iného dohoda strán o aktivácii účastníckeho programu Go 30 eur a dohoda strán o predaji zariadenia Xiaomi Mi 11 Lite 5G 128GB black za kúpnu cenu 58,50 eur. V dodatku je uvedené, že účastník si je vedomý, že bežná maloobchodná (spotrebiteľská) cena MT bez zľavy z jeho spotrebiteľskej ceny s DPH, za ktorú podnik MT zo svojho majetku predáva, pokiaľ sa so záujemcom o kúpu MT nedohodne na podmienkach uvedených v tomto dodatku je 369 eur.

12. Doba viazanosti bola upravená v bode 2.3 dodatku k zmluve na dobu 24 mesiacov. Počas tejto doby sa žalovaný zaviazal, že

a) zotrvá v zmluvnom vzťahu s podnikom podľa zmluvy v znení tohto dodatku ako účastník služieb poskytovaných mu podnikom prostredníctvom SIM karty, po celú túto dobu bude bez prerušenia tieto služby využívať, a to v súlade s jeho záväzkami a zároveň nedoručí podniku výpoveď, odstúpenie od zmluvy alebo iný úkon, ktorého účelom je ukončenie Zmluvy a/alebo Dodatku pred uplynutím doby viazanosti; za porušenie tejto povinnosti sa nepovažuje odstúpenie od zmluvy z dôvodov stanovených zákonom č. 351/2011 Z.z. v platnom znení alebo z dôvodov stanovených iným platným právnym predpisom;

b) nepožiada o vypojenie z prevádzky, alebo o dočasnú deaktiváciu SIM karty (pokiaľ mu takáto povinnosť nevyplýva zo zmluvy, pričom v takom prípade je povinný bez zbytočného odkladu pokračovať v užívaní služieb prostredníctvom inej SIM karty, ktorá nahradí vypojenú, resp. deaktivovanú SIM kartu);

c) sa nedopustí takého konania, alebo nedá svojím konaním žiaden taký podnet a ani neumožní také konanie, na základe ktorého by podniku vzniklo právo odstúpiť od zmluvy alebo právo vypovedať zmluvu z dôvodov nesplnenia alebo porušenia povinností zo strany účastníka, ku ktorým sa zaviazal v tomto dodatku a/ alebo v zmluve, alebo na základe, ktorého by bol podnik oprávnený mu v dobe viazanosti dočasne obmedziť alebo prerušiť poskytovanie služieb;

d) bude mať na SIM karte aktivovaný taký účastnícky program (respektíve taký variant účastníckeho programu) alebo takú kombináciu v bode 2.2 písmene b) uvedených služieb (resp. iných produktov), že nedôjde k porušeniu záväzku účastníka uvedeného v bode 2.2 tohto článku;

e) bude včas a riadne uhrádzať cenu za služby a iné svoje peňažné záväzky voči podniku a súčasne bude včas a riadne uhrádzať podniku iné platby, ktoré je povinný platiť podniku, a to aj v prípade, ak sa nejedná o peňažné záväzky voči podniku, avšak účastník je povinný ich uhradiť podniku alebo prostredníctvom podniku tretej osobe.

13. Podľa bodu 2.5 dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb, účastník si je vedomý, že MT je mu predávaný za kúpnu cenu uvedenú v čl. 1 bode 1.2 dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou (trhovou) cenou MT a v zmysle tohto dodatku poskytnutou zľavou zo spotrebiteľskej ceny, len z toho dôvodu, že sa účastník zaviazal užívať služby poskytované mu prostredníctvom SIM karty v zmysle ustanovení tohto dodatku po dobu dohodnutú v tomto dodatku, pričom nedodržanie tohto záväzku (konkrétne záväzkov uvedených v čl. 2 v bode 2.2, 2.3 alebo 2.4) vzhľadom na výšku zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT, ako aj na prípadný obsah prílohy č. 1 dodatku (pokiaľ je súčasťou dodatku takáto príloha), by spôsobilo, že podniku vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej

ceny MT). V nadväznosti na ustanovenie predchádzajúcej vety sa strany dohodli, že účastník je povinný podniku uhradiť nižšie v tomto bode uvedenú zmluvnú pokutu v prípade porušenia nižšie v tomto bode uvedených povinností nasledovne:

a) ak účastník počas doby viazanosti uvedenej v čl. 2 bode 2.3 dodatku poruší svoju povinnosť včas a riadne uhradiť cenu za služby alebo povinnosť uhradiť včas a riadne iný svoj peňažný záväzok voči podniku alebo povinnosť uhradiť včas a riadne podniku inú platbu, ktorú je povinný platiť podniku (a to aj v prípade, ak sa nejedná o peňažný záväzok voči podniku, avšak účastník je povinný ho uhradiť podniku alebo prostredníctvom podniku), alebo

b) ak účastník počas doby viazanosti uvedenej v čl. 2 bode 2.3 dodatku poruší svoju povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu s podnikom podľa zmluvy v znení tohto dodatku a po celú dobu viazanosti užívať bez prerušenia služby prostredníctvom SIM karty alebo účastník poruší svoju povinnosť nedoručiť podniku výpoveď, odstúpenie od zmluvy alebo iný úkon, ktorého účelom je ukončenie platnosti zmluvy a/alebo dodatku pred uplynutím doby viazanosti

je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 310,50 eur, pričom výška zmluvnej pokuty sa bude postupne podľa nižšie uvedených pravidiel znižovať v závislosti od toho, koľko celých mesiacov uplynulo od uzavretia tohto dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Výška zmluvnej pokuty sa vypočíta tak, že sa rozdiel medzi počtom mesiacov, na ktorý bola podľa ustanovení tohto dodatku stanovená doba viazanosti a počtom celých mesiacov, ktorý uplynul od uzavretia tohto dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti, s ktorými je spojený vznik práva na túto zmluvnú pokutu, vynásobí číslom, ktoré má v čitateli výšku zmluvnej pokuty, ako je táto uvedená v predchádzajúcej vete, a v menovateli číslo rovnajúce sa počtu celých mesiacov, na ktorý bola podľa ustanovení tohto dodatku stanovená doba viazanosti. Výsledná suma zmluvnej pokuty získaná podľa pravidiel uvedených v predchádzajúcich dvoch vetách sa zaokrúhľuje na celé euro centy nadol.

14. Dňa 11.10.2021 strany sporu uzatvorili dohodu o splátkach č. A18162948, na základe ktorej sa žalovaný zaviazal zaplatiť zvyšnú časť kúpnej ceny zariadenia Xiaomi Mi 11 Lite 5G 128GB black vo výške 57,36 eur v 24 mesačných splátkach po 2,39 eura.

15. Podľa bodu 2.3 písm. a) dohody o splátkach zo dňa 11.10.2021 zmluvné strany sa dohodli, že celá nezaplatená zvyšná časť kúpnej ceny sa stáva splatnou, a teda podnik je oprávnený žiadať o zaplatenie celej nezaplatennej časti zvyšnej časti kúpnej ceny a kupujúci je povinný celú nezaplatenú časť zvyšnej časti kúpnej ceny zaplatiť v prípade, ak kupujúci bude v omeškaní so zaplatením ktorejkoľvek splátky zvyšnej časti kúpnej ceny po dobu minimálne troch mesiacov; v takom prípade sa stáva celá nezaplatená časť zvyšnej časti kúpnej ceny splatnou 15 dní odo dňa doručenia upozornenia kupujúcemu, že podnik si uplatní právo na zaplatenie celej nezaplatennej časti zvyšnej časti kúpnej ceny, ale v iný, neskorší dátum, určený v uvedenom upozornení.

16. Žalobca vyfakturoval žalovanému cenu za poskytnuté telekomunikačné služby, ktoré mu boli poskytnuté a to: faktúrou č. 5645182768 splatnou dňa 06.11.2021 sumu 66,19 eur a faktúrou č. 5649841917 splatnou dňa 07.12.2021 sumu 56,50 eur, spolu 122,69 eur, pričom žalobca žalobou si uplatnil z týchto faktúr iba sumu 110,69 eur.

17. Pokusom o pokonávku zo dňa 24.01.2022 žalobca vyzval žalovaného na úhradu sumy 532,35 eur pozostávajúcu z neuhradených faktúr za poskytnuté služby, zmluvnej pokuty, nezaplatených splátok a trov právneho zastúpenia najneskôr do 05.03.2022.

18. Žalovaný na pokus o pokonávku nereagoval žiadnou, ani čiastočnou úhradou pohľadávky.

19. Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „Zákon o elektronických komunikáciách“), zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

20. Podľa § 43 ods. 1 písm. a) Zákona o elektronických komunikáciách, podnik má právo na úhradu za poskytnutú verejnú službu.

21. Podľa § 43 ods. 12 Zákona o elektronických komunikáciách, účastník je povinný

a) používať verejnú službu v súlade s týmto zákonom a so zmluvou o poskytovaní verejných služieb,

b) platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry,

c) používať iba telekomunikačné zariadenia spĺňajúce požiadavky osobitných predpisov.

22. Podľa § 52 ods. 1 – 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občianskeho zákonníka“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

23. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

24. V podľa § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojsednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

25. Podľa § 588 Občianskeho zákonníka, z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu.

26. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi stranami sporu bol založený záväzkový vzťah, a to zmluvou o poskytovaní verejných služieb spolu s dodatkom a dohodou o splátkach. Predmetné zmluvy sú zmluvami spotrebiteľskými podľa citovaného ustanovenia § 52 Občianskeho zákonníka, čo nebolo ani zmluvnými stranami namietané (žalobca vystupuje ako poskytovateľ telekomunikačných služieb a pri uzatváraní a plnení zmlúv konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalovaný nie). Na základe zmluvy o poskytovaní verejných služieb zapožičal žalobca žalovanému ks SIM karty, ktorej bolo pridelené účastnícke telefónne číslo a aktivovaný účastnícky program s doplnkovými službami. Je nesporné, že žalobca žalovanému telekomunikačné služby dodával a ich aj vyúčtoval faktúrami v celkovej sume 122,69 eur, pričom žalobca si žalobou uplatnil iba cenu služieb vo výške 110,69 eur (viď bod 15 odôvodnenia), ktoré žalovaný v lehote ich splatnosti neuhradil. Žalovaný uvedené skutočnosti nerozporoval, preto súd považoval nárok žalobcu na zapltenie poplatkov za služby za dôvodný.

27. Zároveň žalobca odpredal žalovanému zariadenie Xiaomi Mi 11 Lite 5G 128GB black za dohodnutú kúpnu cenu 58,50 eur, pričom žalovaný pri podpise zmluvy uhradil prvú časť kúpnej ceny vo výške 1 eur a zvyšnú časť kúpnej ceny 57,36 eur sa zaviazal uhradiť v 24 mesačných splátkach po 2,39 eur. Žalobca si žalobou uplatnil zvyšnú časť kúpnej ceny vo výške 57,36 eur v zmysle čl. 2.3 písm. a) dohody o splátkach, nakoľko žalovaný porušil svoje povinnosti a bol v omeškaní so zapltením splátky zvyšnej časti kúpnej ceny po dobu viac ako tri mesiace. Žalovaný uvedené skutočnosti, že žalobcovi neuhradil splátky zariadenia nespochybnil. Vzhľadom k tomu, že žalovaný neuhradil zvyšnú časť kúpnej ceny v splátkach tak ako bolo dohodnuté v dohode o splátkach zo dňa 11.10.2021 súd považoval nárok žalobcu na zapltenie zvyšnej časti kúpnej ceny vo výške 57,36 eur za dôvodný.

28. Žalobca sa žalobou domáhal voči žalovanému zapltenia zmluvnej pokuty, ktorá bola zmluvnými stranami písomne dojednaná v bode 2.5 dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 11.10.2021.

29. Súd v súvislosti s uplatnenej zmluvnou pokutou poukazuje na to, že ustanovenia o zmluvnej pokute tvorili predtlač k zmluve bez možnosti voľby jej prijatia alebo odmietnutia. Vzhľadom na charakter dojednania a jeho začlenenie v texte právneho úkonu - Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb, nemôžu byť žiadne pochybnosti, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne. O takéto individuálne ustanovenie by sa jednalo vtedy, keď by práve takéto časť dohody bola výsledkom dojednania zmluvných strán. O individuálnom dojednaní však nemožno hovoriť v prípade, keď si zákazník zvolí určitú formu záväzku (jednu z ponúkaných možností), avšak musí prijať celý súbor opatrení a dojednaní ustanovených v zmluve, minimálne ich nemôže vylúčiť. V tomto kontexte je zrejmé, že takéto domnelá voľba je len iluzórna a zároveň vytvárajúca „efekt bludiska ďalších záväzkov“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp 53/2021).

30. Sankcia spočívajúca v degresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nielen času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Sankcia

dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozby nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprimeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie. Uvedené platí aj preto, že neposkytnutím služby v určitom rozsahu dôjde aj k úsporám na strane poskytovateľa služby (ten ušetrí v rozsahu následného zníženého objemu dát apod.), teda zmluvná pokuta nemôže nahrádzať jeho očakávané príjmy. Takáto zmluvná pokuta zároveň nesmie slúžiť ako jediný nástroj a prostriedok na neprimerané zabezpečenie prípadných benefitov a výhod, ktoré v istých prípadoch javia výrazné znaky potenciality, porovnávajúc v konkrétnom časovom úseku ofenzívnu obchodnú politiku iných telekomunikačných operátorov. Rozdiel spočíva aj v tom, či spotrebiteľ koná tak, že si zabezpečí mobilný telefón a využíva služby s tým, že už od počiatku vie, že za služby nezaplatí, alebo spotrebiteľa ekonomická alebo sociálna situácia donúti ukončiť využívanie služieb počas plynutia doby viazanosti. Povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu hoci aj v regresívne stanovenej výške, ktorá nie je zanedbateľná, spravidla presahuje cenu „zlavy“ pri mobilnom telefóne a niekoľkonásobku paušálnej mesačnej platby, určite znemožňuje voľbu, deformuje obchodné prostredie a pôsobí v určitom rozsahu monopolne a sankcia pôsobí disproportčne. Uvedené platí aj preto, že neposkytnutím služby v určitom rozsahu dôjde aj k úsporám na strane poskytovateľa služby, ten zjavne ušetrí v rozsahu zníženého objemu dát, hlasovej a nehlasovej spotrebe, teda zmluvná pokuta nemôže nahrádzať jeho očakávané príjmy (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2CoCsp 12/2022).

31. Zmluvná pokuta v podobnom znení bola rovnako podrobená súdnej kontrole aj rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 11Csp/18/2022 z 30.11.2022 cit: „39. V zmluvnom vzťahu s predchodcom žalobcom po dobu 24 mesiacov, ukladalo žalobcovi povinnosť zabezpečiť, aby zmluvné podmienky a postupy pri ukončení zmluvy neodrádzali účastníka od zmeny poskytovateľa služieb. Sankcionovanie žalovaného zmluvnou pokutou za ukončenie zmluvy nemožno hodnotiť inak ako odradzujúcu podmienku a postup, teda ako podmienku neprijateľnú spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Rovnako dojednanie zmluvnej pokuty za nezaplatenie ceny za poskytnuté služby je neakceptovateľné. Na tom nič nemení ani fakt, že žalobca sa snažil zohľadniť časový aspekt porušenia tejto povinnosti vyjadrujúci denné klesanie základu zmluvnej pokuty počas plynutia doby viazanosti do dňa prerušenia poskytovania služieb v dôsledku nezaplatenia sumy za poskytnuté služby. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Nezaplatením ceny sa rozumie neuhradenie ceny poskytnutých služieb v plnej výške. Môže teda nastať situácia, že spotrebiteľ si svoj záväzok nesplní len v nepatrnom rozsahu napr. z vyúčtovanej sumy neuhradí 1 euro. Zmluvná pokuta dojednaná pre prípad nezaplatenia ceny za poskytnuté služby, výšku pohľadávky takto vzniknutej vôbec nezohľadňuje. Zmluvná pokuta tak ako bola dojednaná teda umožňuje poskytovateľovi služieb požadovať od spotrebiteľov zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške podstatne prevyšujúcej pohľadávku vzniknutú porušením záväzku zaplatiť sumu poskytnutých služieb. Je potrebné zachovať korektný prístup k právam zákazníka ako spotrebiteľa a sankcie zabezpečujúce splnenie povinnosti nesmú mať taký charakter, že znemožňujú uplatnenie akejkoľvek inej voľby. Viazanosť zotrvať v zmluvnom vzťahu po dobu 24 mesiacov je pomerne rozsiahly záväzok, najmä s ohľadom na rôzny vývoj cien, technológie, ale a je ekonomickej a sociálnej situácie. Počas tejto doby môže nastať situácia, že spotrebiteľ nechce alebo nemôže využívať dohodnutý rozsah služieb, či už pre sociálnu situáciu, napr. strata zamestnania, zmena sociálnej situácie rodiny, zmena celkovej finančnej situácie na strane zákazníka alebo aj z dôvodu, že konkurencia alebo aj samotný operátor po určitom období poskytuje výhodnejšie služby. Sankcia za porušenie povinnosti zotrvať v zmluvnom záväzku nesmie znemožňovať zákazníkovi - spotrebiteľovi možnosť voľby, a to ani možnosť ukončiť zmluvný vzťah, či odmietnuť poskytnutie tej- ktorej služby. Dojednanie zmluvnej pokuty pre prípad ukončenia zmluvy priamo odporuje ustanoveniam zákona č.351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov. Podľa ustanovenia § 44 ods. 4 druhá veta zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov, bez ohľadu na minimálne obdobie platnosti zmluvy o poskytovaní verejných služieb, podnik je povinný zabezpečiť, aby zmluvné podmienky a postupy pri ukončení zmluvy neodrádzali účastníka od zmeny poskytovateľa služieb. Sankcia spočívajúca v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nie len času v rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy alebo jej hrozby nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprimeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie. Dojednaná zmluvná pokuta v danom prípade je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V zmysle ust. § 53 ods. 5 OZ je neplatná. Z neplatnej zmluvnej podmienky tak nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému

povinnosť plniť. Pre posúdenie dojednaná zmluvnej pokuty ako zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve z hľadiska jej neprijateľnosti nie je podstatné, či reálne dôjde k porušeniu povinnosti.“

32. V tomto smere súd osobitne poukazuje na to, že dojednaná zmluvná pokuta nezohľadňuje neuhradenie záväzku v nepatrnom rozsahu (aj vyššie spomínané 1 eur), teda nezohľadňuje skutočnú výšku pohľadávky dodávateľa voči spotrebiteľovi. S poukazom na uvedené preto zmluvná pokuta tak, ako bola dojednaná, teda umožňuje poskytovateľovi služieb požadovať od spotrebiteľov zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške podstatne prevyšujúcej pohľadávku vzniknutú porušením záväzku zaplatiť sumu poskytnutých služieb. Uplatnený nárok na zmluvnú pokutu súd preto považuje za nárok uplatnený z neprijateľnej, a preto neplatnej zmluvnej podmienky.

33. Z týchto dôvodov súd rozhodol tak, že zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 168,05 eur (cena služieb 110,69 eur a zvyšná časť kúpnej ceny zariadenia 57,36 eur) a v prevyšujúcej časti (zmluvná pokuta 310,50 eur) žalobu ako nedôvodnú zamietol.

34. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

35. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

36. Žalovaný sa so splnením svojho záväzku dostal do omeškania, keď neuhradil dlžnú sumu v lehote splatnosti, a tak mu vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Zb. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu bola 0 %, preto žalovaný je povinný uhradiť úroky z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy 168,05 eur od 06.03.2022 (dodatčná lehota na plnenie poskytnutá žalobcom v zmysle pokusu o pokonávku bola do 05.03.2022, preto nasledujúci deň bol žalovaný v omeškaní) do zaplatenia.

37. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

38. Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

39. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40. O trovách konania súd rozhodol na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení, pričom pomerne úspešnejšiemu žalovanému žiadne trovy nevznikli, preto súd žalovanému náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).